

4.5 GRAFT DİSFONKSİYONU VE RE-TRANSPLANTASYON

Ender GEDİK¹

Bu bölümün amacı, karaciğer nakli sonrası greft disfonksiyonu ve re-transplantasyon konusundaki literatürü irdelemek ve güncel önerileri kısaca derlemektir.

İMMÜN SUPRESYONUN İLKELERİ

Postoperatif erken dönemde rejeksiyon riski en yüksek olduğu için maksimum immunosupresyon gereklidir.

Sık kullanılan protokoller aşağıda sıralanmıştır.

- Kalsinörin inhibitörü +/- kortikosteroidler
- Kalsinörin inhibitörü, antimetabolit ajan (azatiopirin ya da mikofenolat mofetil) +/- kortikosteroidler
- Mikofenolat mofetil + kortikosteroid

İmmunosupresyonun önemli yan etkileri mevcuttur. Tedavinin kendisi bazı kanser türleri ve infeksiyon gelişimine neden olabilir. Ayrıca ilaca spesifik yan etkiler de mevcuttur. Kalsinörin inhibitörü için; renal bozukluk, hipertansiyon, glukoz intoleransı, mikofenolat için; diyare, lökopeni, kortikosteroidlerin klasik yan etkileri sayılabilir (1).

- İmmunosupresyon için bazı kurallara uyulması etkinliği artırır ve yan etkileri azaltır.

¹ Prof. Dr., Manisa Şehir Hastanesi, Yoğun Bakım Kliniği, gedikender@gmail.com, ORCID iD: 0000-0003-2759-9714

DOI: 10.37609/akya.3890.c2082

KAYNAKLAR

1. Millson C, et al. Adult liver transplantation: UK clinical guideline-part 2: surgery and post-operation. *Frontline Gastroenterology* 2020, 11:385-96.
2. https://www.uptodate.com/contents/liver-transplantation-anesthetic-management?search=-liver%20transplantation%20anesthesia&source=search_result&selectedTitle=1~150&usage_type=default&display_rank=1
3. Wilson EA, Weinberg DL, Patel GP. Intraoperative Anesthetic Strategies to Mitigate Early Allograft Dysfunction After Orthotopic Liver Transplantation: A Narrative Review. *Anesth Analg.* 2024;139:1267-82.
4. Kim DS, Yoon YI, Kim BK, et al. Asian Pacific Association for the Study of the Liver clinical practice guidelines on liver transplantation. *Hepatology International* 2024. 18:299-383
5. European Association for the Study of the Liver. EASL Clinical Practice Guidelines: Liver transplantation. *Journal of Hepatology* 2016. 64:433-8.
6. Parekh KN, Crowley JC, Liu LL, Postoperative care of the liver transplant recipient. In: *Anesthesia & perioperative care for organ transplantation*. Subramanianam K, Sakoni T(eds). Springer, New York, 2017, pp 365-84.
7. Saner FH. Hoyer DP. Hartmann M, Nowak KM. Bezinover D. The Edge of Unknown: Postoperative Critical Care in Liver Transplantation. *J Clin Med* 2022; 11:4036.
8. Wilson EA, Weinberg DL, Patel GP. Intraoperative Anesthetic Strategies to Mitigate Early Allograft Dysfunction After Orthotopic Liver Transplantation: A Narrative Review. *Anesth Analg.* 2024;139:1267-82.